

Čtrnáct povídek předních českých spisovatelů

USPOŘÁDAL PAVEL MANDYS

Čtrnáct povídek předních českých spisovatelů

USPOŘÁDAL PAVEL MANDYS

NAKLADATELSTVÍ PASEKA

Prague Noir © 2016 Akashic Books

Originally published in English by Akashic Books, New York
(www.akashicbooks.com)

ISBN 978-80-7432-765-0 (váz.)

ISBN 978-80-7432-780-3 (epub)

ISBN 978-80-7432-782-7 (mobi)

ISBN 978-80-7432-781-0 (pdf)

Noir? V Praze?

Historie české literární detektivky není příliš bohatá a rozmanitá a subžánr označovaný jako noir se v ní vyskytuje sporadicky. Jistěže hlavním důvodem tohoto stavu je čtyřicet let policejního státu, který navíc po převážnou část této doby pečlivě sledoval, zda propagandistický obraz jeho represivních složek není v literatuře (a umění obecně) nějak zpochybňován, či dokonce očerňován. A právě noirové příběhy se často obejdou bez policie, případně tu asistuje v nějaké vedlejší roli, a ne vždy kladné. Podstatou noiru bývá osamělý hrdina, který se musí na vlastní pěst postavit zločinu, případně svým vnitřním běsům. To je situace, která se pro vzorového socialistického člověka nehodila, byla pro něj nepatřičná a nedůstojná, a oficiální nakladatelství tudíž podobné příběhy publikovat nemohla; nanejvýš ty, které se odehrávaly v prohnilé kapitalistické cizině. A české detektivky v těch letech formálně vycházely z tradiční britské whodunitky, poklidného pátrání sympatických policistů.

Až po roce 1989 se v českých detektivních románech vyrojili soukromí detektivové, nicméně na většině z nich byla patrná odvozenost od zahraničních vzorů – a přetrvávající inklinace k britské klasice. Když už se čeští autoři (namátkou Jaroslav Velinský či Pavel Frýbort) pustili do psaní toho, pro co se u nás vžilo označení drsná škola, skončilo to sice naturalističtějšími a akčnějšími romány, nicméně základní schéma detektiva, který vyšetří zločiny, zůstalo zachováno. Ale noir,

jakkoliv je to termín stále trochu nejasný a používaný v mnoha různých významech a souvislostech, se ve svých nejlepších projevech i od této šablony vzdaluje.

Termín noir čeští autoři a vydavatelé příliš nepoužívali, častěji se objevoval v souvislosti s filmem než s knihami. Právě pro označení černobílých kriminálních filmů převážně z Hollywoodu byl termín noir užit poprvé: začal s tím francouzský filmový kritik Nino Frank v roce 1946, inspirovan rok starou edicí nakladatelství Gallimard nazvanou *Série noire*. Marcel Duhamel, scenárista, překladatel a editor, který u Gallimarda tuto edici založil, již v roce 1948 formuloval v jedné předmluvě pomyslný manifest *Série noire*, kde vymezil základní rozdíl mezi zde vydávanými knihami (převážně od amerických autorů jako James M. Cain, Dashiell Hammett, Donald Westlake či Chester Himes) a klasickou detektivkou: nejde o záhadu rafinované vraždy, kterou na konci vždy zdárně vyřeší chytrý detektiv, ale o realitě mnohem bližší příběhy lidí, kteří se nějak zapletli se zločinem nejen v roli pátračů, ale také svědků, obětí i pachatelů. Přičemž zdaleka ne vždy jejich příběhy končí happy-endem nebo přinejmenším přehledným vyřešením záhady a dopadením pachatele. Právě naopak, nejlepší noirová díla se uzavírají tragicky nebo přinejlepším rozporuplně; základním pocitem většiny noirových hrdinů je rozčarování a zklamání.

Nejlepší a nejoblíbenější české detektivní prózy těžší spíše z atmosféry sousedské pospolitosti, bývají to malé příběhy malých lidí, kteří občas provedou něco ošklivého. Není se čemu divit, organizovaný zločin, což je prostředí pro noirové romány nejčastější a nejoblíbenější, v českém policejním státě neexistoval, respektive jeho hlavním představitelem byla Státní bezpečnost. A zejména starší generace autorů, která publikovala v devadesátých letech a na počátku let nultých, se z této tradice neuměla nebo nechtěla vymanit.

Změna přišla až s popularitou skandinávských krimirománů (pro něž, mimochodem, v amerických knihkupectvích vznikla škatulka Nordic noir), které ukázaly, že i v zemích s největší kvalitou života a nejnižší kriminalitou na světě mohou vznikat věrohodné dramatické příběhy o krutých vraždách a jejich spleťtém vyšetřování s nejednoznačnými závěry. Mladší generace českých autorů si ověřila (stejně jako jejich nakladatelé), že čtenáři atmosféru amerického velkoměsta nepotřebují. A „noirové“ prostředí tu vzniklo také: podnikatelské elity a politici se u nás s organizovaným zločinem propojili velmi rychle a čistá není ani policie, ani justice, jak to dokumentovaly a dále dokumentují četné kauzy v médiích.

Taková byla výchozí situace v okamžiku, kdy mi nakladatelství Paseka nabídlo, abych sestavil kolekci čtrnácti noirových povídek pro americkou sérii *Noir*. Ta je vlajkovou lodí nezávislého (tedy malého a mladého) nakladatelství Akashic Books. Vzniklo již v roce 1996, nicméně dlouho fungovalo spíše na poloamatérské, přátelské bázi. Pak jeho zakladatele Johnnyho Templa a spisovatele Tima McLoughlina v roce 2003 napadlo, že by zkusili sestavit antologii povídek, která by se odehrávala na konkrétních místech jejich domovského Brooklynu. Brzy byl na světě sborník *Brooklyn Noir*, jehož editorem se stal McLoughlin. Jeho úspěch založil řadu, kde již vyšlo osmdesát svazků a dalších více než dvacet se momentálně připravuje. Nakladatelství se podařilo oslovit špičky současné americké detektivky, aby nejen napsaly povídku, ale aby přímo sestavily celou kolekci ze svého města. Dennis Lehane připravil *Boston Noir*, což je vůbec nejúspěšnější titul s více než 50 000 prodanými výtisky jen v USA, a zazářil povídkou *Animal Rescue*, která se později dočkala i podařené filmové adaptace (pod názvem *The Drop*; u nás byla uvedena pod názvem *Špinavý prachy*), George Pelecanos připravil

D. C. *Noir* z Washingtonu, Lawrence Block *Manhattan Noir* a Joyce Carol Oatesová *New Jersey Noir*. Jiní věhlasní autoři jako Michael Connelly, Jeffery Deaver nebo Jonathan Safran Foer přispěli alespoň povídkami.

Když série proputovala americká města, začala hledat i v zahraničí: Cathi Unsworthová sestavila *London Noir*, Ken Bruen *Dublin Noir* (mimo jiné s povídkami od Eoina Colfera a Olena Steinhauera), James Thompson *Helsinki Noir* (uvnitř Leena Lehtolainenová či Antti Tuomainen), noirový žánr objevuje města jako Petrohrad, Havanu, Rio de Janeiro, Teherán, Záhrěb či ghanskou Akkru. A nyní došlo i na Prahu.

Jak sestavit kolekci, která by se v takové společnosti neztratila, když české kriminální romány prozatím jen ve zcela výjimečných případech překročily hranice? Jistě, v posledních letech se objevily romány od autorů, kteří do české detektivky vnesli svěží vítr, často z nečekaných stran. Literární vědec a pedagog Michal Sýkora přišel s pečlivě komponovanými romány inspirovanými současnou britskou tvorbou procedurálních detektivek, ze žánru sci-fi se vynořili Štěpán Kopřiva s možná nejlepším dílem české drsné školy *Rychlopalba* a Jiří Walker Procházka, který se svou partnerkou Klárou Smolíkovou zahájil sérii detektivek románem *Mrtvá šelma*. Bývalý policista píšící pod pseudonymem Martin Goffa dokázal své zkušenosti z policejní praxe přenést do literární formy hned v několika románech a souboru povídek, Michaela Klevisová se našla v psychologických detektivkách, kde důležitější, než kdo a jak vraždil, bývají portréty postav a jejich obvykle protichůdné ambice a motivace. Detektivní thriller napsala i respektovaná autorka knih pro děti Iva Procházková, přičemž její literární prequel *Muž na dně* televizní seriál *Vraždy v kruhu* značně převyšuje. Ale zrovna posledně jmenovaná musela účast v souboru pro zaneprázdnění jinou prací odmítnout. Obecně bylo žánrových autorů málo.

I proto jsem se rozhodl oslovit také spisovatele, kteří detektivní romány jako takové nepíší, ale více či méně využívají jejich rekvizity a postupy. Na prvním místě to byla veličina pražských mystérií Miloš Urban, který má ostatně už jeden čistokrevný noirový román za sebou (*Přišla z moře*), dále Petr Stančík, jenž slaví doma i v zahraničí úspěchy s posledním románem *Mlýn na mumie*, pozoruhodnou humoristickou (anti)detektivkou z Prahy 19. století. Metodu pátrání ve svých románech ráda využívá Kateřina Tučková, kriminální motivy mají povídky triptychu *Zmizet* Petry Soukupové, román *Havana Blues* Markéty Pilátové je českou (ženskou) verzí skvělých špionážních dramát Grahama Greena, Karol Sidon pod pseudonymem Chaim Cigan začal publikovat rozsáhlou tetralogii *Kde lišky dávají dobrou noc* mísící žánry sci-fi a fantasy a samozřejmě opatřenou mnoha prvky krimi. Sci-fi povídky Ondřeje Neffa mívají často noirové zápletky, prózy Petra Šabacha s oblibou líčí různé vtipné finty, jak přechytračit (polo)kriminální živly.

Výsledkem je pestrá kolekce, v níž se některé povídky k žánru noiru váží velmi volně (Šabachův *Večer tříkrálový* nebo *Olda* č. 3 Ireny Hejdové, který má svou sousedskou povahou blízko k těm od Karla Čapka nebo Jiřího Marka), zatímco jiné jsou jeho ryzím příkladem (především Goffovi *Tři mušketýři*). *Amatéři* od Štěpána Kopřivy, to je akční drsná škola, Sýkorův *Percy Thrillington* klasická detektivní povídka. Někteří z autorů se více či méně nápadně vracejí ke svým předchozím knihám: Petr Stančík znovu uvádí na scénu hrdinu *Mlýnu na mumie*, komisaře Durmana, Petra Soukupová variuje motiv nenadálé a nevysvětlené ztráty člena rodiny, jakými se vyznačovaly povídky z knihy *Zmizet*, Kateřina Tučková pátrá v minulosti jedné ženy poznamenané příkořími komunistického režimu a povídka *Všechny starý převleky* Markéty Pilátové opět připomíná světoběžnické příběhy anglosaských autorů.

Ondřej Neff napsal romaneto v tradici Jakuba Arbesa, Miloš Urban nadsazenou akční historku z Karlova mostu, Jiří Walker Procházka se vydal mezi světské na Matějské pouti, Karol Sidon do minulosti jedné židovské rodiny a Michaela Klevisová přispěla křehkou povídkou o těsné blízkosti nečekaného iracionálního nebezpečí. Osobně postrádám ještě nějakou parodii, ale jeden nemůže chtít všechno... Jsem zvědavý, jak tyto námluvy českých spisovatelů s noirovým žánrem dopadnou v očích čtenářů – českých a následně i těch zahraničních.

Pavel Mandys

OSTRI HOŠI

MARTIN GOFFA

Tři mušketýři

○ VYŠEHRAĐ

MARTIN GOFFA (1973)

Detektivní romány začal psát po svém odchodu od policie. Od roku 2013 publikoval pět knih (z toho jednu sbírku povídek), v nichž vystupuje jeho hlavní hrdina, zprvu bývalý, později ke sboru se navráťivší policista Miko Syrový. Další román, thriller *Vánoční zpověď* (2013), se odvíjí kolem zoufalého muže, který se poté, co jej lichvářská firma připravila o poslední prostředky, rozhodne radikálně pomstít. Právě působivým a empatickým líčením profilů zločinců vynikají Goffovy prózy nad běžnou českou detektivní produkcí.

Je podzim, konec listopadu, hnusný a sychravý. Ještě před chvílí přšelo a většinu dne se městem táhly cáry mlhy. K místu, kde teď čekám, ale jako by takové počasí patřilo. Ačkoli neexistuje snad počasí, které se k němu nehodí. Horka jsou zde snesitelná, sníh působí majestátně a chlad s deštěm prohlubují jeho tajuplnost tak, že skoro slyšíte dusot koňských kopyt a údery mečů a štítů.

Tohle místo přes den milujete a v noci se ho bojíte. Ale vábí vás jako lampa mûru, a když vás jednou polapí, už se sem budete navždy vracet. Jako já.

Do města jsem se přistěhoval před dvaceti lety a z malého okna v kuchyni jsem viděl přímo na zdejší hradby. Netrvalo ani den, a já se tady, nahoře nad okolními střechami, procházel a koukal na řeku a bloky domů pode mnou. O pár let později jsme jen kousek odtud stáli s mojí ženou, chvíli po obřadu, ještě ve svatebním. Měli jsme tehdy pocit, že nám patří nejen Praha, ale snad celý svět, celý život...

No, teď jsem tady zase už jen sám, jako skoro pokaždé. Ta žena je dávno pryč a dítě, kterému jsem chtěl tuhle krásu jednou ukázat, si pořídila někde jinde s někým jiným. Ale za nic z toho Vyšehrad nemůže. Podobných a horších osudů viděl miliony.

Jde mi pára od úst. Když se procházím, tlumí mé kroky mokrá tráva. Pod sebou vidím záhony světel, ale tady na hradbách je temno. O několik okolních lamp jsem se postaral

minulou noc, a jak jsem předpokládal, dosud je nikdo neopravil. K rozhovoru, který mě za chvíli čeká, je tma daleko příhodnější. Ani nevím, kolik je hodin, snad půlnoc, možná něco po ní, ale čas pro mě nic neznamená. Určitě ne teď a především ne tady. Ale to je zbytečné vysvětlovat, kdo tohle místo zná, ví, o čem mluvím, kdo ho nezná, stejně by mě nepochopil.

Uběhlo dalších dvacet nebo třicet minut. Kolem mě je stále ticho, jen město lomozí svým všedním životem. Čekám na kroky, na vrzání mokrého štěrku, kterým jsou vysypané zdejší chodníky. Čas dál plyne, ale já vím, že se jich dočkám. Nemám strach. Vlastně se nebojím vůbec ničeho, cítím se silný, silnější než kdy jindy. Jako by mě chránily ty stovky a tisíce duší, jejichž těla leží na hřbitově kousek za mými zády.

Zvedám dlaně a dýchám si do nich. Mohl bych si ruce strčit do kapes, ale chci je mít volné, cítím se tak líp. Měl jsem si vzít rukavice, napadá mě.

Konečně slyším někoho přicházet. Podrážky drtí jemný štěrk a rukávy bundy zašustí při každém pohybu paží. Stojím na trávníku pod stromem a muž, který prochází jen pár metrů kolem, mě v té tmě ani nemůže vidět. Jde pomalu, skoro znuděně. Dorazí až k římse hradeb, rozhlédne se kolem a zapálí si cigaretu. Čeká na mě, nejspíš předpokládá, že jsem ještě bůhvíkdě. Měsíc ještě nevyšel a pod rozbitými lampami vidím jen siluetu. Světýlko cigarety putuje od pasu k ústům, pak zpátky, zase nahoru a znovu dolů. Vypadá klidný, kouká někam do dálky a vyčkává. Prohlížím si ho minutu nebo dvě a pak teprve vyjdu ze svého úkrytu.

„Ahoj Dane,“ říkám, a on sebou lehce trhne, ale když jsem pak už u něj, vidím, že se mu tvář stáhla do úsměvu.

„Těbůh, Bary,“ odpovídá, vloží cigaretu do úst a podává mi ruku. Bary. Nemám tu přezdívku rád, jenže to ho nikdy

nezajímalo. Dnes ale není čas na malichernosti, čekají nás důležitější věci.

„Dlouho jsme se neviděli,“ dodává ještě, když si tiskneme dlaně. Jo, dlouho. Snad tři nebo čtyři roky. Ale jako by ten čas ani neexistoval, když jsem mu vzkázal, kam má přijít, vzpomněl si okamžitě.

„Mohli jsme se vidět před týdnem, ale nedorazil jsi.“

„Před týdnem?“

„Na Antonově pohřbu.“

Otáčí se čelem k městu a pokládá ruce na římsu. Z cigarety, kterou už zase drží mezi ukazovákem a prostředníkem, upadne kus žhavého popela a na vlhkém kameni okamžitě zhasne.

„Jo tam.“

„Jo tam,“ opakuju po něm.

„Viš, Bary, já... Musel jsem odjet mimo, a pak už...“

„Nech to být,“ říkám. Lže, to vím už dávno. Vždycky to dělal, bůhvíproč. Zřejmě mu to ale připadá snazší než něco vysvětlovat nebo obhajovat.

„Dana si jeho popel zatím nechala, ještě prý neví, kam s urnou,“ pokračuju.

„Hmm,“ mumlá a potahuje z cigarety. Antonovu ženu samozřejmě zná stejně dobře jako já.

Chvilí mlčíme. Zvedá se vítr a rozpohybuje koruny stromů za našimi zády.

„Proč jsi se mnou chtěl vlastně mluvit?“ zeptá se pak Dan. Zřejmě usoudil, že čas věnovaný přítelově památce už vypršel.

„Právě kvůli tomu pohřbu. Teda... Spíš kvůli věcem, co mu předcházely.“

„A to?“

„Viš aspoň, jak umřel?“

„Hmm,“ mručí znovu a zřejmě to má být přitakání.

Antonovi bylo čtyřicet šest. V srpnu ho začalo pálit na plících a později se přidalo i břicho. Během září shodil patnáct

kilo, v říjnu dalších deset a začátkem listopadu ho odvezli do nemocnice, v níž dorazil poslední dva týdny.

„Já za ním v tom špitále byl, Dane.“

„Jo? To bych nemoh. Nezvídám bych vidět ho takhle.“

Lže i tentokrát? Možná ano, možná ne. Žhavý nedopalek odhazuje do hloubky pod sebou, ten se nárazem vzduchu naposled rozzáří, a než se nám ztratí z očí, vypadá jako malá kometa.

„Chtěl se mnou mluvit,“ vysvětluju. Danova tvář se ke mně otáčí.

„Chtěl s tebou mluvit?“

„Jo.“ Sleduju jeho ruce, vkládá je do kapes bundy. Má zbraň? Nevím, ale i kdyby, vždyť si jen povídáme.

„Měl jsi ho vidět. Vypadal jako starej dědek, jen kůže a pod ní kostra. Nedokázal říct souvislou větu, tak ho všechno vyčerpávalo.“

Znovu se obrací k římse hradeb a plive přes ni.

„Rakovina je svině,“ zasyčí pak skrz zuby.

„To je,“ přikyvuju a čekám, kdy se zeptá na Antonův důvod. Ale mlčí, jen tak pomalu a zlehka pokyvuje hlavou.

„Omluvil se mi,“ říkám proto po chvíli. Danovy pohyby se ještě více zpomalí, až nakonec úplně ustanou.

„Omluvil?“

„Jo, omluvil. Za tamto.“

„Za co?“ ptá se opatrně, ale oba cítíme tu změnu v jeho hlase.

„Přece za tamto, Dane,“ zopakuju. V té větě však není slyšet nic, čeho by se měl bát. Je to jen konstatování faktu.

„Omluvil se mi za všechny ty sračky, co mě potkaly. A taky za Jakuba.“

Teď už stojí zase čelem ke mně. Dívám se mu do očí, spíš lhostejně, možná dokonce smířlivě, než s nějakou záští. Dlaně má pořád v kapsách.

„Anton mi řek, že jste o tom věděli,“ pokračuju a tentokrát se k městu obracím tváří já. K Danovi stojím bokem, ruce mám tak, aby na ně viděl, a to, co říkám, zní všedně a znuděně. Nechci konfrontaci a doufám, že to chápe.

Uplyne tak několik vteřin. Pokud má v kapse něco, čeho bych se měl bát, zůstává to zatím na svém místě.

Starý terénní vůz prudce vyjel z lesní cesty a narazil do předku dodávky na silnici. Ta sebou smýkla na stranu, její pravá kola ztratila oporu zpevněné krajnice a vzápětí už ležela převrácená na boku, jako zvíře neschopné dostat se z důmyslné pasti. Motor stále běžel a kola se točila, pro posádku uvnitř to však už nic neznamenalo.

Odněkud se vynořilo další auto, tentokrát šedé kombi, a jeho řidič se spolujezdcem se přidali k zakuklencům, kteří vyskočili z teréňáku. Muži byli celkem čtyři, tři ozbrojení brokovnicemi, jeden samopalem. Všichni mířili dovnitř do bílé dodávky, kde se za neprůstřelným sklem krčili dva strážníci. Jeden měl na čele krvavý šrám, druhý se držel za temeno. Zatímco odezníval šok z nárazu, rozeznávali hlavně zbraní, které směřovaly přímo na ně. Kolika výstřelům tohle sklo odolá? Kdo jim tady, uprostřed lesů, přijde na pomoc? Nikdo. Určitě ne tak rychle, aby přežili.

Muži venku nepřestávali mířit a křičeli. Ti dva uvnitř nakonec udělali, co museli. Třetí člen posádky převážející peníze byl vzadu v nákladovém prostoru. Ani on nebyl schopen vzdorovat agresivní přesile, tím spíš, že náraz vozidla a následný pád na podlahu odnesl vykloubeným ramenem. Když se kazety s penězi stěhovaly z dodávky do šedého kombi, jeden z gangsterů znenadání zvedl svou zbraň a namířil mu ji na hlavu.

„Proč, Dane?“ ptám se.

„Co chceš slyšet?“

On znovu kouří, já si zkrehlé ruce schovávám v kapsách kalhot. Zatím to vypadá na příměří.

„Proč jste mi o tom tehdy neřekli?“

Zakloní hlavu a vypustí nad sebe sloup kouře.

„Proč?“ zopakuje po mně otázku. „A co bys udělal, Bary? Souhlasil bys, kdybysme s tím za tebou přišli?“

„Mohli jste mi dát aspoň šanci, kurva!“

Trochu mi ujíždějí nervy, měl bych se uklidnit. Musím si zachovat chladnou hlavu, nějakým křikem toho moc nezmůžu.

„Nebyli jsme si jistí. Prostě... Nic jinýho v tom nehledej.“

„Neměli jste právo rozhodovat za mě.“

„Nech to být,“ říká unaveně, „už je to stejně pryč.“

„Pryč? Jak pro koho.“

„Podívej, Bary, mně je líto, jak se to všechno posralo. Nejdřív Jakub a pak ty tvoje problémy, ale...“

„Problémy? Takhle to odbudeš?!“

Už zase zvedám hlas, ale nemůžu si pomoci.

Teprve když jsme se s Antonem dostali z té sviňské dodávky, pro mě začalo peklo. Jakubova smrt, policejní vyšetřování, noční můry, deprese. Prášky, chlast a znovu prášky. A nakonec šestiměsíční pobyt na psychiatrii, když už jsem nemohl unést sny se čtyřmi hlavními před očima.

„Do hajzlu, Bary, já... Pomůže ti, když se ti omluvím jako Anton? Asi těžko.“

„Omluvíš se? Aha. A co Jakub? Tomu se taky omluvíš?“

Koukáme si do očí, skoro se dotýkáme tvářemi, tak jsme u sebe v tu chvíli blízko. Oba jsme rozrušení, vidím, jak zrychleně dýchá a rozšiřují se mu nozdry, ale nebojím se ho. Kdysi jsem míval strach z nočních můr, ale když přežijete tohle, nic dalšího už vás nevyleká.

Muž v uniformě bezpečnostní agentury stál s jednou rukou zvednutou, druhá mu bezvládně visela podél těla. Při

sebeměněším pohybu mu v rameni cuklo tak, až měl skoro slzy v očích. Jeden ze zakuklenců seděl za volantem kombi a sešlapával plyn, dva právě přenášeli poslední kazety s hotovostí a čtvrtý čekal s namířenou brokovnicí. Pak třeskl výstřel a desítky olovených kuliček zdeformovaly obličej strážného k nepoznání. V okamžiku, kdy se jeho tělo kácelo k zemi, byl už vrah na cestě k vozidlu, kterým ozbrojenci o několik vteřin později odjeli.

Zůstala za nimi vybrakovaná dodávka, hořící terénní nissan, jeden mrtvý muž a dva další, krčící se na okraji lesa s pouty na rukou.

Nespouštím z něj oči. Čeká, že něco řeknu, ale já mlčím. Po chvíli to nevydrží.

„Co ode mě chceš, Bary? Tak co, sakra?!“

Občas se ještě v noci probudím. Mám dojem, že se na mě řítí obrovský rezavý teréňák. Tu ránu si dodnes vybavuju, stejně jako Antonovu reakci, když strhl volant prudce vpravo. Tedy... Možná mu ten náraz vyrval volant z ruky, dnes už to nedokážu přesně říct. Stejně jako to, proč vlastně řídil on, když byla tenkrát řada na mně. Je zvláštní, že si to nepamatuju, protože policajti se mě na to několikrát ptali.

Co ode mě chceš, Bary? Tak co, sakra?! Slyším to jako ozvěnu.

„Chci svůj díl, Dane.“

„Svůj díl?“

„Jo, svůj díl. Bolestný, satisfakci. Říkej tomu, jak chceš.“

„Bary, proboha... Je to už pět let!“

„No a?“

„No a? Kolik myslíš, že mi zbylo? Dostali jsme tehdy pakatel, vždyť jsme byli jen kolečka ve stroji.“

Jistě, jen kolečka ve stroji. Dan, dispečer, který vozy s penězi vypravoval, a když jsme vyjeli, dal zakuklencům avízo

o zvolené trase. Anton, který jim měl jít na místě na ruku, aby se přeložení nákladu obešlo bez komplikací. A nakonec já s Jakubem, dva zoufalci, kteří o ničem nevěděli a jen se znenadání ocitli uprostřed vichřice. V ní pak jeden přišel o hlavu a druhý o zdravý rozum.

„Měli jste nás varovat. Tohle byl podraz, Dane. Sviňárna.“

„Změnilo by to něco?“ zamumlá Dan.

„Jakub moh možná ještě žít.“

Koukám na něj, ale nereaguje.

Nevím, jestli tehdy Jakub něco udělal na svoji obranu. Leželi jsme s Antonem se spoutanýma rukama mezi prvními stromy lesa a neviděli, co se děje vzadu za autem. Tedy aspoň já to neviděl. Obličej jsem měl zabořený do hlíny a oči zavřené. Nevěděl jsem, co čekat. Byl jsem zticha, možná jsem se i v duchu modlil a snažil se přežít. Když se pak znenadání ozval výstřel, nechápal jsem, že stále ještě žiju.

Dan mlčí. Bůhví, co mu táhne hlavou.

„U tebe jsme si nebyli jistí,“ říká po chvíli, „ale Jakub... Ten by to neskous.“

V tomhle má pravdu. Alespoň pokud jde o Jakuba. Ten kluk měl občas pocit, že právě on je ten poslední spravedlivý na světě, a někdy to s ním proto nebylo k vydržení. Co bych dělal já, kdyby za mnou tenkrát Dan a Antonem přišli, to nevím. Zato jsem si jistý, jak by zareagoval Jakub.

„A navíc,“ pokračuje Dan, „znal jsi přece jeho famílii. To by prostě nedopadlo dobře.“

Jistě, Jakub a jeho rodina. Čtyři bráchové, kteří vyrůstali bez rodičů a z nichž se ten nejmladší dal nejdřív k policii a pak k bezpečnostní agentuře, snad aby vyvážil černoty, kterými se živili ti tři zbývající. Když jsem je tehdy potkal na jeho pohřbu, bezděčně se mi pod jejich pohledy roztrásl ruce.

„Třeba jsme se tomu mohli vyhnout, Dane.“

„Blbost,“ odvětí.

„Mohli jste to udělat jindy.“

„My to přece neplánovali, sakra! Byli jsme jen pěšáci, už jsem ti to říkal.“

„Anton mi tvrdil, že ty lidi jsi přivedl ty.“

Dan potáhne z cigarety a kouř, který o chvíli později vyfoukne, se mi zastaví kousek před obličejem.

„Jo, to je pravda. Byly to nějaký moje kontakty z minula. On se s nima vůbec nepotkal, kromě...“

Kromě těch tří nekonečných minut na silnici uprostřed lesa, nejdelších v mém životě.

„Sere mě to, Dane,“ říkám. „Strašně, strašně moc mě to sere!“

Znovu mlčí, snad čeká, jestli budu pokračovat.

„Nedali jste nám šanci. A to mě na tom sere nejvíc. Nedali jste nám šanci, po tom všem, co jsme měli za sebou.“

„Jdi do prdele, Bary,“ odfrkne. „Co jsme měli za sebou? Nedělej z nás nějaký posraný tři mušketýři. To byla možná Jakubova představa, ale...“

Potřese hlavou. Druhý nedopalek letí dolů. Kamenný ochoz, u kterého stojíme, nám sahá sotva do půli stehen. Kdyby do mě teď strčil, dopadnu po dvaceti metrech letu k úpatí hradeb. Ale já dnes prostě nemám strach. Cítím se tady jako doma, s tímhle místem jsem prožil všechno, co člověk prožít může. Mám dojem, že mi nohy vrostly do milionu tun hlíny a kamení, na kterých stojím. Že i kdyby se mě Dan pokusil srazit dolů, nepohnu se ani o píd'. Na tomhle ochozu jsem sedával v době, kdy mi bylo jedno, jestli z něj spadnu. V jedné ruce obvykle láhev, v druhé cigaretu a v hlavě bzučící mýry. No a teď...

Dan na mě kouká a kdo ví, na co zrovna myslí on. Ale stejně, jako se nebojím já jeho, nemusí se bát ani on mě.

Ticho nás oba dusí, každého z jiných důvodů, ale se stejnou intenzitou. Pár desítek metrů od nás dvou, titěrných

a pomíjivých existencí, se k temnému nebi tyčí věže tisícileté baziliky svatých Petra a Pavla. Její zvonkohra, která přes den vítá či oplakává každou uplynulou hodinu, s námi teď v noci mlčí.

„Chci prachy, Dane,“ opakuju.

„Je to pět let, sakra!“

„No a?“

„Já už žádný nemám.“

„Víš, co teď dělám? Makám ve skladu. Tahám bedny za pár šlupek měsíčně. Už jsem přišel i o byt, motám se po podnájmecích a čekám, kdy se z těch sraček vyhrabu.“

„Co já s tím, Bary?“

„Kdo zaměstná chlapa, co má za sebou blázinec?“

„Do prdele, já... Řek jsem, že mě to mrzí, tak co mám udělat víc? Já prostě už žádný prachy nemám!“

„Chci svůj díl, Dane. Jen svůj díl, nic víc, nic míň. Společnej průser, společný prachy.“

„Už jsem ti řekl, že nejsme žádní mušketýři. Nikdy jsme nebyli.“

Nikdy jsme nebyli? No dobrá, asi ne. Ale přesto...

Čtyři poldové, co to spolu táhli už od úvodního výcviku. Uniformy, pistole, auta s houkačkami. Já většinou sloužil s Antonem a Jakub s Danem, ale občas jsme se ve dvojicích prohodili. Stavěli jsme do latě řidiče, honili zlodějíčky, v parcích sbírali feťáky, rutinní práce. Po deseti letech to nejdřív vzdal Dan a našel si místo v agentuře, co se stará o obchodáky, střeží banky a převáží peníze. Během následujících dvou let jsme za ním odešli i my zbývající.

„Myslím to vážně, Dane.“

„A já ti zase vážně opakuju, že mi nic nezbylo.“

Jeho hlas zní stroze a nekompromisně. Tentokrát nelže, vím to. Což ovšem na situaci nic nemění.

„To mě ale nezajímá,“ kroutím hlavou.

„Už jsem ti řek svoje,“ uzavírá debatu a znovu si strká ruce do kapes.

„A já zase říkám, že se budeš muset postarat. Dělej, co umíš.“

„Neser mě, Bary!“ zasyčí a postoupí o krok blíž ke mně. V rozčilení ruce z kapes zase vyndá, ale má je prázdné. „Nic mi nezbylo, pochop to konečně!“

Otáčí se k odchodu, snad aby mi to už došlo.

„Rozházíš dvě mega,“ vpálím mu do zad, „ale pro mě, kterej to hned po Jakobovi odesral nejvíc, nemáš ani pár drobnějš?“

Obrací se zpátky ke mně a jeho oči mám najednou jen pár centimetrů od svých.

„Já žádný dvě mega nedostal,“ říká. „Nevím, co ti Anton nakecal, ale... Bylo to daleko míň.“

Koukám na něj. Je rozčilený, mluví důrazně a míří mi na obličej zvednutým prstem.

„V pořádku,“ přikyvuju, „uklidni se. Přesně tohle mi řek.“

„Co?“

„Že to bylo míň.“

Začíná drobně poprchávat. Kapky jsou chladné, několik mi jich spadne na tvář.

„Tak proč... Proč mluvíš o dvou milionech?“ Do jeho pohledu, kterým mě ještě před okamžikem probodával, se najednou vkrádá cosi dalšího. Nejistota, ostražitost. O půl kroku ustoupí, snad si to ani neuvědomil.

„Ty dostal on, ale to víš asi líp než já. Tys prej část svýho podílu vyměnil za protislužbu.“

Když to říkám, zpevním trochu tělo. Snažím se být připravený na úder, který ovšem zatím nepřichází.

„Co to sakra kecáš, Bary?“

Jeho tvář, tón hlasu, oči... Tím vším mi najednou potvrzuje Antonova slova.

„Řek mi, žes vyměnil část peněz za Jakuba.“

Mlčí a probodává mě očima. Chvilí jeho pohled snáším a pak se znovu odvracím tváří k městu. Chci, ať to vidí, ať vidí, že se mě nemusí bát.

„Nechci tě soudit, Dane. Nevím, co všechno jste mezi sebou měli.“

„Drž hubu! Drž hubu, Bary, ty nikdy...!“

„Je mi to fuk,“ okřikuju ho. „U prdele, rozumíš? Jakub je pryč, už pět let, a já se musím postarat o sebe. Tady a teď!“

Mlčí. Stojí vedle mě, rozčileně dýchá a déšť, který se spustil ještě prudčeji, snad vůbec nevnímá. Zdá se mi, že stromy parku se k nám přiblížily a zahradily všechny ústupové cesty. Jako by zapomněly na svou přívětivost, se kterou obvykle za slunečných dní kryjí milence na zdejších lavičkách.

„Co ti Anton přesně řek?“

„To je jedno. Chci zkrátka svůj díl.“

„Co ti řek, kurva?!“

Zuří. Zním tyhle jeho stavy, je v nich nebezpečný, stěží se ovládá. Nadechuju se.

„Jakub se prej dozvěděl, že to táhneš se starou jednoho jeho bráchy, a chtěl mu to prásknout. Aspoň podle Antona. Mně se to nezdá, muselo v tom být něco víc, ale... Dostal jsi prej strach, tak jsi využil toho přepadení a nechal ho složit. Proto jsi dostal míň.“

„Do prdele, Bary... To přece...“

„Už jsem ti řek, že je to pryč. Že se musím postarat hlavně o sebe. Jak jsi to říkal? Že jsme nebyli žádní mušketýři? Asi nebyli. Jakub mi už nijak nepomůže, ty jo.“

Čekám, že bude koukat do země, ale dívá se mi do očí. Snáším jeho pohled, protože jestli uhnu, prohrál jsem.

„Co chceš, Bary?“ ptá se nakonec unaveně a sjede zrakem kamsi na cestu vedle mých nohou.

„To už přece víš. Bolestný. Satisfakci.“

„Bolestný, satisfakci,“ ušklíbne se, ale jeho fasáda už se drolí. Cítím to z každého jeho póru, z každého slova.

„Přesně tak,“ přikývnu.

Chvilí mlčí, ale pak ke mně pomalu zvedne oči. „Kolik?“

„Kolik?“

„Jo, Bary, kolik?“

Koukám na něj a skoro neznatelně pokyvují hlavou, spíš jen tak sám pro sebe. Takže se tedy zeptal...

„Myslím, že teď už to není o penězích,“ říkám.

Překvapeně svažší obočí.

„Ne? A o čem?“

„To bys asi nepochopil, Dane.“

„Neser mě, Bary! Slyšíš?! Neser mě! Tak co teda chceš, když ne prachy?“

Tentokrát mlčím já. Pozoruju člověka, kterého neznám. Kterého jsem nikdy neznal. Stojí v promočené bundě a po obličejích a hřbetech dlaní mu stékají kapky.

Z šera za ním se vynořují tři postavy.

„Nazdar, ty svině,“ procedí jedna z nich, a Dan se prudce otočí. Chce ustoupit, ale nemá kam, za ním je jen nízká římsa hradeb.

Pomalů se odvracím a odcházím pryč.

„Bary! Kurva, Bary!!“ slyším za sebou.

Jakubovi bratři budou mimo jiné chtít znát jméno střelce a jeho kumpánů. I přes šumění deště slyším suché zapraskání elektrického paralizéru.

Budu teď už konečně spát bez nočních můr? Bůhví. Možná naopak další přibudou.

Ale někdy prostě nemůžete jinak.

ŠTĚPÁN KOPŘIVA

Amatéri

○ HOSTIVAŘ

ŠTĚPÁN KOPŘIVA (1971)

Jako výrazná postava české sci-fi a fantasy scény si získal přízeň čtenářů svými hyperbolizovanými akčními romány s parodickými prvky (*Zabíjení*, *Asfalt* či *Holomráz*) inspirovanými splatter horory a pokleslými postupy a rekvizitami. V roce 2015 publikoval román *Rychlopalba*, zřejmě nejlepší český pokus o přiblížení se žánru detektivní drsné školy.

Byla to pravá láska. Věděl to naprosto jistě.

Nejenže trpěl všemi fyzickými příznaky, srdce mu divoce bušilo, žaludek se svíral a fenyletylamin prskal v mozku jako přepálený tuk – ale ušetřena nezůstala ani psychika: pocit souznění a důvěry byl tak silný, až Huka vyváděl z míry. Připadal si díky tomu permanentně rozptýlený; jako by se musel neustále nutit k soustředění, násilím se koncentrovat na každý úkon, v jednom kuse si připomínat, že nesmí udělat chybu. Zvlášť při práci, jako byla tahle.

Vstal dřív než obvykle. Natáhl si šortky a triko, nohy zasuopl do sešlápnutých tenisek. U dveří zkontroloval barel s odstátou zálivkou a ze stolu shrábl digitální pH tester, kartáček na zuby a pastu.

Suong ještě spala; ležela na matraci v rohu kanceláře, zpod spacáku vykukoval jen pramen černých vlasů a bosá noha. Takhle ráno už chrápala docela tiše. Huk se dokonce nedokázal ani podívat jejím směrem, aniž by mu nezamravenčilo pod kůží.

Neslyšně otevřel dveře a vyklouzl do skladové haly. Měla čtyři sta devadesát metrů čtverečních a celou ji zabírala rámová konstrukce pověšená od stropu až k betonové podlaze. V rámech byly napnuté plachty odrazových fólií: rub černý, líc bílý, osvědčená reflexní orca. Huk odhrnul vchodový cíp a vstoupil do skleníku.

Horko ho udeřilo do tváře se zvonivým zadrnčením.

* * *

Během posledních sedmi let Vietnamci segment konopných velkopěstíren úplně ovládli, tvrdil Bartoš. Ne že by Čechy z trávy totálně vytlačili, plno našinců se pořád věnuje groweřině v malém, všelijaké ty indoorové boxíky a tak... ale to se nedá srovnat s měřítky, v jakých operuje vietnamská mafie. Pronajímají si skladové haly na periferiích Prahy, do kterých se vejdou marihuanové plantáže čítající ne stovky, ale tisíce rostlin. To znamená výnosy mezi dvaceti až třiceti miliony korun z jedné sklizně. Je fakt, že vietnamská mafie má pro tenhle druh nelegálního podnikání ideální předpoklady: infrastrukturu, zahraniční kontakty, lidské i materiální zdroje... a časem si vypěstovala i solidní know-how. Například ze začátku bylo dost velkopěstíren odhaleno díky vysokým odběrům elektřiny – ať už to ze sítě tahali načerno nebo řádně platili, ČEZu to tam prostě vždycky vylezlo. Jakmile to Vietnamci pochopili, okamžitě přezbrojili. Dnes už takové chyby nedělají. Podobně se vyvíjela kvalita personálu. Vietnamská mafie nejdřív používala ty svoje otroky – i když ten chudák, co ho do pěstírny zazdili a jídlo mu spouštěli na špagátě výtahovou šachtou, byl spíš ojedinělý exces. Dobře, možná ne tak ojedinělý, ale od chvíle, kdy zjistili, že zahradníkovy odborné znalosti mají vliv na kvalitu produktu, tyhle praktiky přestaly. Dneska už zaměstnávají jen lidi, kteří dokáží změřit pH, vědí, jaké používat substráty a hnojiva, vědí, co dělat, když mají rostliny nedostatek magnézia nebo fosforu... Prostě experty. Žádné amatéry.

Skladová hala měla tři východy: přední, zadní a přes nákladní rampu. Huk vyšel ven zadním. Na plácku mezi halou a plotem předstírala zdupaná tráva kapitulaci a číhala, až nepřítelova pozornost ochabne, aby mohla provést výsadek pýrem a bojínkem. Těsně u plotu se dramaticky hroutila babylonská věž ze shnilých palet a tiše rezavěl elektromotor z jeřábu.

Ale především tu stálo zaparkované elektrické srdce velkopěstírny, dva diesellové agregáty Volvo Penta, každý s výkonem 450 kW. Jely ve dvanáctihodinových cyklech a kromě metalhalogenidového osvětlení pěstírny napájely i větráky a pohlcovače pachů. Huk se u plotu vymočil, přešel k venkovnímu kohoutu, umyl si ruce, navlhčil kartáček a vymačkal na něj pruhované hovínko pasty. Mohl to sice udělat uvnitř, vedle kanceláře byl záchod i sprchový kout, ale nechtěl budít Suong; ať spí, dokud může.

Hostivařské ráno vonělo deštěm a hořkými výfukovými zplodinami. Huk stál u plotu, čistil si zuby a skrz drátěná oka pozoroval pás zarostlých parcel, plechových ohrad a popraskaných parkovišť, který se táhl až k trati. Prvorepubliková tovární čtvrť se rozpadla, Hypšmanův průmyslový areál z větší části vyvanul do architektonického vakua: jen tu a tam se z nové zástavby vynořilo obloukové průčelí Pražských skláren nebo obilné silo parního mlýna, silnice se občas zaleskla kovovými jizvami – úlomky železničních vleček vedoucími odnikud nikam. Parní mlýn dávno nepracoval a ten jaderný urychlovač, co v něm pak stával, byl taky pryč. Ještě před protektorátem se mlýn změnil na filmové ateliéry; vznikly tu tak zásadní pecky československé kinematografie jako *Mořská panna*, *Žabec* nebo baťovská reklama *Slon zachránce*. Dnes se tu točila *Ulice*.

Momentálně je hlavní technologií na odhalování velkopěstíren termovize, vykládal Bartoš. Hošani si sice můžou kutloch vybavit nezávislým zdrojem energie, pachovými filtry a dalšími srandičkami, ale stejně se barák při infrakamerovém pohledu z vrtulníku rozsvítí jak vánoční stromeček. Teplu neutají ani ta nejvychytanější izolace z expandovaného polystyrenu. NPC takhle každý rok zruší Vietnamcům kolem šedesáti skleníků.

Než odešla, pevně se k Hukovi přimkla a políbila ho. A zase: nešlo jen o fyzický kontakt, o dotek, který praskal statickou elektřinou. Jako by byla Hukova nervová soustava vyladěná i na příjem další frekvence. Vnímal hroty jejích mozkových vln, rozkývaný mnohostěn emocí, kofeinem nabuzenou energií... a možná i něco, co mohlo být potlačovaným napětím. „Jsi v pohodě?“ zeptal se.

Suong ho pustila a usmála se. „Jasně.“

Pamatoval si, když ji viděl poprvé: myslel si, že o něj tak hezká holka ani nezavadí pohledem. Ale ve chvíli, kdy pronikl za nevyzpytatelnou fasádu, kterou si tak ráda nasazovala, pochopil, že Suong nikdy nedává na první dojem. Pokaždé věci pečlivě zkoumá, zvažuje, promýšlí – a když se jednou rozhodne, jedná přímo a rázně. Byla to jedna z mnoha věcí, kterou na ní miloval.

Když vyšla z budovy, ještě se po něm ohlédla přes rameno, odhrnula si vlasy a věnovala mu poslední pohled, a Huk měl v tu sekundu pocit, že by tam takhle vydržel stát věčně, rozkročený ve vchodu montované haly, vstup do nelegální vietnamské pěstírny otevřený dokořán, a jen by se za ní díval.

Zabouchl dveře a otočil klíčem.

Suong slyšela, jak za ní třeskly dveře, slyšela dvojí cvaknutí západky, ale už se neotočila a kráčela dál po příjezdové asfaltce, kolem nonstop otevřené brány, která zarostla do keřů hlohu, ven z areálu, na hlavní ulici. Minula autobusovou zastávku, na níž čekal důchodce v manšestrovém kloboučku; přeměřil si ji pohledem, který dobře znala a už ani nevnímala. Na rohu zahrnula.

Nešla daleko, jen k bílé dodávce zaparkované u chodníku.

Snažila se nemyslet na to, co dělá – ani ne proto, že by cítila výčitky, ale bylo to tak pohodlnější. Vlastně si byla jistá

pouze jednou věcí: přestože to chutnalo jako zrada, tak to zrada nebyla.

Zabušila na bok dodávky; věděla, že ji Dan viděl ve zpětném zrcátku. Posuvné dveře sklouzly do strany a Emilova odbarvená kštica vykoukla na ulici. Než se na Suong podíval, rozhlédl se na obě strany. „Tak co? Jak to vypadá?“

„Dobře.“ S překvapením se přistihla při pocitu znechucení nad sebou samotnou. Naštěstí okamžitě zmizel.

„Nemá žádný podezření?“

„Ten?“ řekla. „Ty vole, ten mi žere z ruky. V životě jsem neviděla většího hejla. Ukázkovej kořen.“

„Šikovná.“ Emil se na ni nepřítomně usmál a uhnul, aby mohla vlézt do dodávky.

Nastoupila a dveře za ní zapadly.

Emil přirazil dveře dodávky a obrátil se ke své tipařce. Zaznamenal, že bez ohledu na to, k čemu za chvíli dojde, je Suong pozoruhodně klidná. Emilovi bylo protivné to kliše o pověstném asijském sebeovládání (nebyla to jeho první akce, takže už hystericky vřeštěcích Vietnamců viděl víc než dost), ale musel Suong přiznat, že se umí velmi dobře kontrolovat. A taky velmi dobře vyjednávat. Dvanáct procent z výnosu? Jen na to pomyslel, zhořkla mu žvýkačka v ústech. Ale nedalo se nic dělat: byl to její tip... a se zahradníkem píchala taky ona. Vyžrala si tu nejhorší práci. „Už víš, kolik je tam kytek?“

„Něco pod tisícovku. Dejme tomu nějakých devět set.“ Její čistá pražština ho nepřestávala fascinovat: všechny ty široce otevřené samohlásky a přídavná jména nazdobená zakroucenými „ej“. Suong byla ukázková česká Vietnamka druhé generace. Její rodiče přijeli do ČSSR na konci osmdesátých let na základě smlouvy mezi socialistickými státy o kvalifikačním pobytu učňovské mládeže; stejně jako desetitisíce dalších. Ta smlouva byla jedním z hlavních důvodů, proč měla vietnamská

komunita v Česku tak silné historické zázemí. Suong se tu narodila, vyrostla a vychodila všechny školy. Její přízvuk Emila dráždil a přitahoval zároveň. Stejně jako ona sama.

„Devět set kytek?“ Emil rychle násobil. „To by po usušení mohlo u Vezíra hodit tak tři, čtyři mega.“

„Tolik? No ty vole!“ Bombaj byl nadšený; jako by se tím pro něj něco měnilo. Všichni věděli, že ať obdrží jakoukoliv částku, do týdne bude zase švorc. Emil ho v partě trpěl jen proto, že s nimi byl od začátku. Ale nebylo jasné, jak dlouho ten důvod ještě bude stačit. Co kdysi začalo jako nárazový koníček, se měnilo v profesionální práci na plný úvazek – a vyhození Bombaje z týmu čím dál víc působilo jako nezbytná rozlučka s amatérskou minulostí. Svou roli v tom také hrála jeho problematická psychická historie; přestože všichni tři, Emil, Dan i Bombaj, vzešli z řad huličů, jenom Bombajovi nastartovalo THC duševní poruchu. Bombaj na to přišel, když v tramvaji začal slyšet náhodné cestující, jak se domlouvají, že ho zabijí. Jako správný matfyzák čelil situaci pomocí vylučovací disjunkce. Ukradl otcí digitální diktafon a v tramvaji si hovory svých předpokládaných vrahů nahrával. Ukázalo se, že to byl přesně ten technologický filtr, který bylo zapotřebí vsunout mezi realitu a její percepci: když si pak Bombaj doma diktafon pustil a zjistil, že se na něm nachází jen naprosto všední plkání, hned druhý den se přihlásil v Bohnicích. Od té doby byl v pořádku. Víceméně.

Teď seděl na podlážce dodávky, culil se jak měsíček na kompostárně a vyklepával drobky z modré ikeácké tašky. Emil s Danem dávali přednost horolezeckým krosnám: nejenže se do nich vešlo víc natrhaných palic, ale člověk měl při akci volné ruce. Což byla v momentě, kdy jste kolem sebe museli mlátit uříznutou násadou od smetáku, celkem výhoda.

Jistě, taková smetáková násada nebyl úplně nejsofistikovanější přesvědčovací argument – ale bohužel nezbytný. Emil

tomu, proč zahradníci kladou při přepadeních takový odpor, nikdy moc nerozuměl. Úroda přece nebyla jejich, patřila vietnamské mafii – a to byla v Emilových očích jen další forma organizovaného systému, který si zasloužil být okraden.

„Tak co?“ zeptala se Suong. „Kde to vážne? Jdeme na to?“ Dan za volantem otočil hlavu.

„Jdeme na to,“ potvrdil Emil.

Dodávka vyjela od chodníku.

Přepady vietnamských pěstíren jsou častější, než byste myslel, zašklebil se Bartoš. Většinou je mají na svědomí Češi nebo Slováci. Není divu: v České republice došlo k tomu samému vývoji jako ve zbytku Evropy. Organizovaný zločin tady ovládly nadnárodní konglomeráty, hlavně Rusové, Ukrajinci, Nigerijci, Vietnamci a kosovští Albánci, a české podsvětí bylo degradováno do pozice servisní služby – anebo se rozdrobilo do malých tlup, které se na mezinárodních syndikátech pokoušejí parazitovat. Vietnamci jsou z tohoto pohledu ideální terč, protože jejich komunita je nejuzavřenější, takže zpravidla neumí pachatele vypátrat. Čili jde o relativně snadný způsob, jak se napakovat – a ještě si při tom takový český kriminálník může připadat, že pořád něco znamená.

S dodávkou nacouvali za roh haly tak, aby nebyla od vchodu vidět, ale zároveň stála dost blízko, aby do ní mohli naskákat a odrčtet. Emil a Bombaj se přitiskli každý z jedné strany dveří. Suong zabušila na plechovou výplň.

„Miláčku?“ zavolala. „To jsem já. Něco jsem si zapomněla, pusť mě dovnitř, prosím.“

Chvilí panovalo naprosté ticho; Emil slyšel jen měkký dusot tepu mezi vlastníma ušima.

Pak zámeck dvakrát cvakl a dveře se otevřely.

Bombajova smetáková násada zasvištěla vzduchem.

Razance toho úderu zaskočila úplně všechny. Nejvíc asi Suong, která předpokládala, že do Huka jen tak šťouchnou a odstrčí ho z cesty – ale zarazila i Emila. A podle vyjeveného výrazu byl vlastní silou překvapený i sám Bombaj.

O tom, jak rána zaskočila Huka, je asi zbytečné hovořit.

Dřevěná tyč ho práskla přímo do obličeje. Vzhledem k Bombajově výšce dopadla nad obočí, do spodní části čela.

Ozvalo se ostré *KRAK*, Hukova hlava sebou trhla, násada se zlomila – a Huk odletěl dva metry dozadu.

Emil s Bombajem to měli nacvičené, takže se ve dveřích nersazili. První šel Bombaj, za ním vklouzl do haly Emil. Jako třetí se hrnul Dan. Suong vstoupila až poslední.

Emil přešel sklad rychlým pohledem: fóliová konstrukce skleníku, u stěn pytle substrátů, květináče, hnojivo, zamazané zahradnické náčiní – to všechno už viděl mockrát. Jeho pozornost se plně soustředila na zahradníka, který se válel po zemi.

„Co to má znamenat?“ ukázal na něj. „Suong? Jak to, že –“
Dál se nedostal, protože mu zahradník podmetl nohy.

Byl to spíš reflex než vědomý protiútok.

Huk měl kliku, že ho tyč zasáhla do čela, do nejtvrdí části lebky: kdyby úder dopadl o tři centimetry níž, přerazil by mu nos a vmáčkl obličej dovnitř hlavy.

Ale i když to byla klika, ještě to neznamenal, že by Huk teď dokázal myslet či nějak plánovat. Jeho obzor pohltila buřácející bolest; čelní kost dunivě pulzovala, do očí se mu valilo něco horkého – možná slzy, možná krev –, mozek byl ochromený a postavy kolem se proměnily ve stíny za oponou rudé mlhy. Z dálky slyšel, jak ten čahoun cosi huláká na Suong, a intuitivně vykopl – a šťastnou náhodou se mu podařilo podtrhnout čahounovi nohy.

Rozmazaně viděl, jak sebou čahoun práskl o zem – ale vzápětí mu přes sítnici přešel další pohyb. Byl to ten maník, co Huka předtím bacil do čela. Teď z kouta popadl hasicí přístroj, rozkročil se nad Hukem a oběma rukama zvedl hasičák nad hlavu: očividně chtěl napravit to, co se mu napoprvé nepovedlo, a definitivně odeslat Hukovu lebku do říše dvourozměrných objektů – a Huk mu jen bezmocně ležel u nohou, paralyzující bolest ječivě rozřezávala každou buňku a on nebyl schopný uhnout ani o milimetr.

Bombaj máchl hasičákem.

A Suong mu zasekla do zad dobře nabroušenou motyčku.

Bombaj vykvikl. Pustil hasičák, ten se odrazil od betonu těsně u zahradníkovy ucha a odletěl do rohu, zatímco Bombaj se začal zmateně točit kolem osy a pokoušel se dosáhnout na motyčku, která se mu kývala mezi lopatkami.

„Tak dost!“ zařval ze země Emil, a Dan chytil Suong zezadu a zkroutil jí ruce. „Tak dost! Přestaňte s těma amatérskějma kravinama!“

Bombajovi se konečně podařilo vyrvat si motyčku ze zad.

„Tak co – vysvětlíš nám to, Suong? Jak to,“ ukázal Emil na zahradníka, „že to není Vietnamec? Co? Jak to, že to není rákosník? O co tady jde?“

„Vyser si oko, kreténe,“ vysvětlila mu to Suong.

Nebyla to příliš vyčerpávající odpověď – ale Emilovi v jistém smyslu vlastně stačila.

Tudíž nic nenamítal, když Bombaj na Vietnamku vyrazil se vzteklým výrazem ve tváři a zakrváceným zahradnickým nástrojem v ruce.

V ten moment vletělo otevřenými dveřmi cosi malého a modrobílého.

Mělo to válcovitý tvar a ve vzduchu se to otáčelo.

Huk byl pravděpodobně jediný, kdo i ve svém stavu poznal, co to je.

Pé dvojka, blesklo mu hlavou. Zásahová výbuška.

Přitiskl si dlaně na uši a co nejpevněji zavřel oči.

Je fakt, že jsme se s těmi idioty moc nemazlili, připustil Bartoš.

Když vám pod nohama exploduje deset minivýbušek, každá o intenzitě sto šedesáti decibelů, celkem to s vámi otřese.

A když se vám navíc pod nohama rozprsknou čtyři slzné generátory chlorbenzalmalondinitrilu, je to už vyložene k pláči.

Zhruba tak nějak reagoval i Emil. Sice si přesně nevybavoval, jak k tomu došlo, ale najednou byl na všech čtyřech, z očí mu stříkaly pálivé slzy, z nosu soplly, kůže hořela, v uších zvonilo, celý svět se houpal v kotoučích bílého kouře a Emil se dusil a zvracel si na ruce a jen vzdáleně vnímal postavy v černých uniformách, které se z dýmu vynořily a řvaly na něj, ať sebou okamžitě hodí na břicho a proplete prsty na temeni a ať leží a nezvedá se, tak dělej, no tak, bude to, hajzle?, a když je poslechl a plácl sebou do vlastních teplých blitek a ucítil, jak mu policajti kroutí paže za zády a zadržávají na zápěstích plastová pouta, došlo mu, že je z amatérské ligy definitivně venku.

Huk rozlepoval oči pomalu a bolestivě – takže mu nějakou chvíli trvalo, než zaostřil na kluky ze zásahovky, kteří vnikli do haly všemi třemi vchody a teď stáli nad ležícími těly, svazovali Emila s Danem a krotili vzpouzejícího se Bombaje. Dokonce i nad Hukem jedna taková figura v policejních černých stála – a podávala mu ruku. „Jak je, Huku? Dobrý?“

Přijal nabízenou paži a nechal se vytáhnout na nohy. Přes plynovou masku nedokázal rozeznat, o koho se jedná – byl to Pergl, nebo Fiala? „Jasně,“ zachrchlal. „Jsem v pohodě.“

„Vážně?“ řekl Pergl nebo Fiala. „Máš ksicht celej od krve.“

„No jo,“ odvětil Huk smutně. „Praštili mě smetákem.“

Slzná mlha se trhala na cukrovatové chomáče a jeden z členů zásahovky, který operaci natáčel na služební kameru, dal znamení ven a do skladu slavnostně napochodoval sám major Bartoš i s nějakým papalášem z MV, oba měli neprůstřelné vesty a gasmasky a Bartoš papalášovi huhlavě vysvětloval, že tuhle vietnamskou pěstírnu zajistili už před třemi týdny, ale použili ji jako návnadu a tady nadporučík Břetislav Hukvald, ukázal na Huka, předstíral, že je zahradníkem, a spolu se svou informátorkou nalákali gang do pastí. A papaláš kýval užasle hlavou a vypadal, že chce Hukovi potřást rukou, ale Huk si ho nevšímal, protože konečně spatřil Suong.

Vyrazil k ní v tu samou sekundu, co ona vykročila k němu. Padli si do náručí, objali se a Huk cítil, jak ho zaplavuje úleva, dokonce možná euforie, ani ne tak proto, že dostali Emila a jeho partu přesně podle plánu, jako spíš kvůli vědomí, že mu Suong právě poskytla definitivní důkaz, přivábila je a zradila kvůli němu, kvůli němu a nikomu jinému, Hukovi se zdálo, že všechno kolem odplouvá, mizí a ztrácí význam, major Bartoš a jeho pindy, vykulený papaláš i člen zásahovky s kamerou, který natáčel pytle se substrátem a dával si pozor, aby se mu do záběru nedostala skupina kolegů mydlící teleskopickými obušky Bombaje, jenž se stále odmítal vzdát, mával okolo sebe motyčkou a vykřikoval, že na něj si nepřijdou, ha ha, on moc dobře ví, že jsou všichni jenom jeho halucinace; nic z toho Huk nevnímal – pouze to, jak drží Suong, jak ona drží jeho a jak se oba chvějí.

Byla to pravá láska. Věděl to naprosto jistě.

MILOŠ URBAN

Mizení na mostě

○ KARLŮV MOST

MILOŠ URBAN (1967)

Od vydání románu *Sedmikostelí* (1999) a jeho úspěchu doma i v zahraničí (vysokých prodejů se dočkal zejména španělský překlad) píše tento pražský patriot postmoderní mystéria, kde jde o bizarní vraždy stejně jako o záchranu cenné historické architektury. Jeho předposlední román *Přišla z moře* (2014) se odehrává v Anglii a svým charakterem má velmi blízko k noirovému žánru.

„Tak dávejte pozor,“ řekl technik a udělal dramatickou pauzu. „Kamera s čipem je fajn, ale tyhle mají vlastní jádro a k tomu ultra rozlišení. To znamená, že samy spočítají lidi na mostě, zapamatují si obličej, ten pak umějí odlišit od stovky milionů jiných ksichtů, ale co je důležitější, dovedou vytipovat kriminálního, i když ho zatím nemá v paměti. A na takového člověka se můžete rovnou zaměřit a proklepnout si ho.“

Soukup se rozhlédl po posluchačích a rozmrzele si musel přiznat, že svou přednáškou zatím neudělal takový dojem, jaký by byl čekal. Policajti jsou asi příliš pitomí, než aby takovouhle techniku dokázali ocenit.

„Podle čeho toho kriminálního vytipují?“ zeptal se strážmistr Vacek.

Podle prdele, pomyslel si Soukup a nahlas řekl, že podle zaujatého, soustředěného výrazu tváře, nikoli však podle barvy pleti, protože na to jsou v Evropském výboru pro zdokonalování monitorovacích technologií obzvlášť citliví.

Vacek se podíval na svého šéfa a oba svésili koutky úst. Když to hlídá evropskej výbor...

Technik mluvil dál. Byl tady už na čtvrté služebně, předtím byl u měšťáků na Hradě, na Starém Městě a na Malé Straně, ale tady to bylo přece jen zajímavější: kamery, kterých bylo dvanáct, monitorovaly Karlův most, kde je migrace a fluktuační osob obrovská, srovnatelná s prostorem pod Eiffelovou věží nebo náměstím Piccadilly. Ne že by tu byly mraky lidí jako